

» ju". Bistveni razlog za obnovo kazenskega postopka pa je bilo novo dejstvo, da je med drugo svetovno vojno v Sloveniji poleg boja proti okupatorju potekala tudi nasilna komunistična revolucija, kar pomeni, da je škofovo nasprotovanje komunističnemu nasilju in zločinom eno, boj proti okupatorju pa drugo. Zahteva za obnovo je torej izpodbijala dejansko stanje, ki je podlaga sodbi: da je v Sloveniji potekal samo boj proti okupatorju.

Sodišče se je očitno ustrašilo grozeče resnice. Kljub splošno znanemu in dejansko od vseh priznanemu dejstvu, da je komunistična partija boj proti okupatorju zlorabila za totalitarno nasilje in boj za oblast, da je zato prišlo do razkola med slovenskim ljudstvom in do samoobrambe pred partizanskim zločinskim nasiljem, je sodstvo edina državna institucija v Sloveniji, ki tega dejstva ne priznava in ne upošteva. Celo eden od najvišjih vodij terorističnega aparata Mitja Ribičič-Ciril je jasno zapisal: "Ničesar ne razume, kdor ne razume, da je šlo za revolucijo!" Senat, ki je odločal o Rožmanovi zadevi, se je rajši naredil neumnega, kot da ničesar ne razume, in med 36-stransko meglo nezakonitega napletanja zapisal, da ni naloga sodišča, da sprejme drugačno oceno dogajanja med drugo svetovno vojno, da je to naloga zgodovinarjev. Čeprav to ni njegova naloga, pa potrjuje oceno dogajanja, ki jo je za podlago svoji sodbi sprejelo vojaško sodiš-

če! Kakšna doslednost! Glede nešteti zgodovinskih knjig, ki so bile predložene, pa pravi, da je zgodovina samo subjektivni pogled posameznika na preteklost. Sodišče noče ugotavljati novih dejstev, češ da je to naloga zgodovinarjev, zgodovinarjem pa ne verjame, češ da je zgodovina samo subjektivno mnenje. Edina mogoča resnica je torej boljševiška iz leta 1946!

Neupoštevanje obrambe

Pritožbo Rožmanove obrambe, da je sodišče v obnovi postopka dolžno preveriti nova dejstva in ugotoviti resnico o dogajanju med drugo svetovno vojno, ker je to temelj sporne sodbe, je Višje sodišče v Ljubljani v senatu višjih sodnikov Janke Šolinc kot predsednice in Andreja Hrovatha ter Mitje Kozamernika kot članov zavrnilo kot neutemeljeno. Tudi oni so se ustrašili pogledati resnico in razkriti sramotno laž, tudi oni so mnogo napisali, vendar bistvenega razloga za obnovo, dejstva, da med vojno ni šlo samo za boj proti okupatorju, ampak tudi za komunistično revolucionarno nasilje, niso niti omenili. Tudi oni so ostali pri resnici povojnih boljševiških sodnikov, drugačni resnici so trdno zapahnili vsa vrata in – po Mitji Ribičiču – tudi oni ničesar ne razumejo.

Prav tako in še mnogo bolj nedvomni so razlogi za varstvo zakoni-

tosti. To je dobro vedela tudi Zdenka Cerar, generalna državna tožilka, ki se je zavedala, da bi Vrhovno sodišče RS zahtevi moralo ugoditi in sodbo zoper škofa Rožmana razveljaviti. V strahu, da bo vrhovno sodišče sodbo razveljavilo, ni mogla počakati niti enega dneva. Takoj po prisegi v državnem zboru, še preden je prišla v svojo pisarno in prevzela vodenje državnega tožilstva, kar na poti tja je mimo pristojnega državnega tožilca sama odločila in javno objavila, da bo zahtevo za varstvo zakonitosti umaknila.

Za umik ni navedla niti enega strokovnega, pravnega razloga, rekla je samo, da zahteva za varstvo zakonitosti "ni v narodnem interesu". Ne bomo je vprašali, kdaj in kako je ugotovila, kaj je ali ni v narodovem interesu, tudi ne, kateri zakon jo je pooblastil za ugotovitev narodovega interesa, ne tega, od kdaj varovanje zakonitosti ni več v narodovem interesu. Zapom-

Škof Rožman v Anrasu na Vzhodnem Tirolskem 31. maja 1945

nimo si le, da je tik pred tem slovesno prisegla, da bo delala po ustavi in zakonih, ne pa po takšnih ali drugačnih interesih, in da je na dolgo in široko razlagala, da bo delala nepolitično, samo po pravih strokah. Kaj pa je bolj političnega, kot so takšni ali drugačni interesi?

Znova obsojen

Kakšen neobvladani strah, ki je daleč presegel razum in modrost enega od najvišjih pravosodnih funkcionarjev, kako zmeden beg pred resnico in pravico! Kakšno grozljivo poistovetenje sedanjega pravosodja z najbolj grobim povojnim političnim sodstvom, kako sramotno nadaljevanje revolucionarnega nasilja v pravni državi! Pa vendar se ob tej protiustavni in nezakoniti odločitvi nekdanje generalne državne tožilke ni nihče zganil: noben državni organ ni ukrepal, noben poslanec ali drug politik se ni oglasil, civilna družba od liberalnih do katoliških izobražencev je bila tiho in molčala je celo Cerkev. Škof Rožman je bil po 50 letih znova politično obsojen: prvič se je to zgodilo ob divjem kričanju krvi željne drhali, drugič ob še bolj sramotnem molku opevane "demokratske javnosti". Ob molku tiste javnosti, ki drugače ne čaka na sodbo, ampak kriči že ob ovadbi, za katero je šele slišala.

Navedeni primeri poleg strahu revolucionarjev pred resnico kažejo tudi na to, kako en diktator dopolnjuje drugega, čeprav ga ima navzven za sovražnika. Za komunistične nasilnike in njihove naslednike nič ne šteje dejstvo, da so bili med vojno časopisi pod strogo fašistično cenzuro, da so poročila o Rožmanovem obisku pri visokem komisarju Grazioliju in o njegovi "spomenici duceju" sestavili in dali v objavo italijanski fašisti, ki so se hoteli prikupiti svojemu vodji. Ko je treba uničiti idejnega in političnega nasprotnika, raje verjamejo pisanju fašističnih okupatorjev kot slovenskemu škofu in slovenskim zgodovinarjem.

Konec prihodnjic
Anton Drobnič

Škof Rožman med obiskom slovenskih beguncev v taborišču Peggez pri Lienzu 1. julija 1945